

cutremură, nesuferind a căuta spre puterea ei, că morții i-ai sculat și moartea o ai surpat, pentru aceasta ne închinăm Îngropării Tale și Învierii” (Tropar la Taina Sf. Maslu).

„Mântuiește. Doamne, poporul Tău, și binecuvântează moștenirea Ta. Biruință binecredincioșilor creștini asupra celui potrivnic dăruiește și cu Crucea Ta păzește pe poporul Tău” (Troparul).

„Cel ce Te-ai înălțat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruiește-i, Hristoase Dumnezeu. Veselește cu puterea Ta pe credinciosul nostru popor, dăruindu-i lui biruință asupra potrivnicilor, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruință (Condacul).

Părintele Serafim Rose învăța că **suferința crucii** este un mijloc duhovnicesc, nu un scop în sine. Nu avem de-a face aici cu ideea periculoasă sau sentimentală de sorginte vest-europeană conform căreia trebuie să te victimizezi [autoflagezi]... ca „ispășire” pentru propriile păcate (sau ale altora). Acceptarea durerilor și a greutăților care rezultă din firea noastră umană căzută, sau acelea trimise din „afară” prin prigoniri și neînțelegeri, nu e aceeași cu mila față de sine, ci trebuie să înmoaie inimile noastre împietrite de păcat și să purifice firea noastră spirituală, făcându-ne să ne simțim din ce în ce mai aproape de Dumnezeu. Trebuie să acceptăm aceste suferințe *fără a ne plânge*, altfel nu vor avea nici o valoare duhovnicească. Părintele Serafim vorbea de nevoia de „a suferi până la capăt” o anumită problemă sau greutate. Prin aceasta înțelegea că omul trebuie să rabde, din nou, fără a se plânge, **răbdarea** fiind unul din cele mai bune instrumente pentru sporirea duhovnicească („*Ne vorbește părintele Serafim Rose. Scrișori*”, Ed. Biserica Ortodoxă, Ed. Bunavestire, Galați, 2003, p. 233).

Ziua Crucii (14 septembrie) este una din marile sărbători creștine, o zi închinată cinstirii Crucii Domnului, *altarul de jertfă al mântuirii noastre*. Începutul acestei vechi sărbători creștine se leagă de numele împăraților Constantin cel Mare și mama sa Elena, care

au dat libertatea de credință tuturor creștinilor din Imperiul Roman (Edictul de la Milan din 313). Tradiția creștină spune că împăratul Constantin a avut o viziune deosebită în ajunul bătăliei împotriva dușmanului său Maxențiu. O cruce i s-a arătat pe cer, sub care scria: „*In hoc signo vinces*” („În acest semn vei învinge”). Constantin a dat ordin soldaților să deseneze semnul Crucii pe scuturile lor. Bătălia s-a încheiat cu victoria lui, ajungând astfel împăratul întregului imperiu. Prin edictul de la Milan s-a dăruit libertate creștinilor, punând capăt unui lung șir de persecuții nedrepte, începute cu anul 64 și care au dat milioane de martiri.

Despre această sărbătoare a triumfului creștinismului ne oferă date istoric Eusebiu al Cezareei în *Istoria* sa. După învingerea lui Maxențiu din anul 312 care persecuta pe creștini, Constantin cel Mare a intrat biruitor în Roma iar în mijlocul orașului a pus o cruce pe un stâlp de piatră scriind pe dânsa: „*Cu acest mântuitor semn, cetatea aceasta a fost scăpată de sub jugul tiranului*”. După puțin timp a început a se război cu goții la Dunăre. Văzând că mulțimea dușmanilor era mai numeroasă decât oastea lui, i s-a făcut frică, dar iar i s-a arătat pe cer Crucea – armă asupra vrăjmașilor văzuți și nevăzuți – ca și în ajunul bătăliei cu Maxențiu. Constantin a învins și a trimis pe mama sa Elena, cu avere multă la Ierusalim să caute Sfânta Cruce. După multe căutări, a găsit locul Mormântului Domnului precum și Crucea Sa aruncată în gunoiul și spurcăciunile orașului. Acolo, împăratul Adrian (117-138) zidise o capiște, un templu idolesc închinat zeiței Venera. Împărăteasa Elena a poruncit să se dărâme templul și să se caute crucea. Dar nu a găsit una, ci toate trei crucile. Le-a curățit și le-a scos la lumină. Iar lângă ele erau cinstitele piroane cu care au fost bătuti pe cruce. Dar neștiind ei care era crucea lui Hristos, s-a întâmpat o minune...

Tocmai atunci era dus la îngropare un mort. Patriarhul Macarie a poruncit celor ce duceau mortul să stea. Au așezat pe rând crucile, pe mort, iar când au pus crucea lui Hristos, îndată a înviat și s-a sculat sănătos. Atunci mulți iudei au crezut și s-au botezat. Sunt mărturii că a fost înviată și o văduvă cu această cruce pe care a fost răstignit Hristos.

Iar împărăteasa Elena a primit cu bucurie cinstita cruce, i s-a închinat și a sărutat-o, la fel suita sa împărătească. Dar pentru că toți doreau s-o vadă și s-o sărute și nu puteau de înghesuiala nemărginită ce se afla, doreau ca măcar de departe să o vadă. Atunci, patriarhul Macarie al Ierusalimului suindu-se pe un loc înalt, a înălțat-o arătând-o tuturor, spre închinare și cinstire și spre biruința credinței creștine. Iar ei strigau: „**Doamne miluiește**”. De atunci a început a se prăznui în fiecare an *Înălțarea Cinstitei Cruci a Domnului*.

*

Crucea Mântuitorului Hristos este simbolul credinței creștine. Stema Bisericii! Ea ne amintește de-a pururea de suferința și de moartea Mântuitorului, dar creștinii o cinstesc pentru că este *altarul* pe care El ne-a câștigat mântuirea, scoaterea din robia păcatului, a morții și a distrugerii omenirii. **Fără Cruce n-ar fi existat Jertfa și Învierea!**

Nu există mântuire fără Cruce. La mântuire nu putem ajunge decât *prin* Cruce! De aceea Mântuitorul ne descoperă importanța și înțelesul duhovnicesc al Crucii: „*Cel ce voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să urmeze Mie!*” (Marcu 8,34) și „*cel ce nu-și ia crucea și nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de Mine*” (Mt. 10,38).

Patima sau suferința lui Hristos

Chinuit a fost, dar S-a supus și nu Și-a deschis gura Sa; ca un miel spre junghiere s-a adus și ca o oaie fără de glas înaintea celor ce o tund, așa nu Și-a deschis gura Sa! (Isaia 53,7)

Viața lui Hristos a fost o continuă suferință, în cei 33 de ani purtând greutatea crucii pentru mântuirea lumii. Ea n-a fost purtată numai de la Ierusalim până la locul Căpățânii, ci chiar din Betleem începând. S-a născut într-un staul, în frig. Evanghelistul Luca spune că Fecioara Maria „*a născut pe Fiul său, Cel Unul născut și L-a înfășat și L-a culcat în iesle, căci nu mai era loc de găzduire pentru ei*” (2,7). Este urmărit de Irod ca să-L omoare. Doar intervenția directă a lui Dumnezeu pare a salva viața Pruncului, Care luase acum chip de om întreg. Temându-se ca Pruncul să nu-i fure domnia, Irod ucide pe toți pruncii din preajma Betleemului de la doi ani în jos. Îngerul se arată în vis lui Iosif și-i spune: „*Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui și fugi în Egipt și stai acolo până ce-ți voi spune, fiindcă Irod are să caute Pruncul ca să-L ucidă*” (Mt. 2,13).

Apoi i se îngăduie diavolului să-L ispitească în pustia Carantaniei după un post de 40 de zile. Vrajmașul nu poate suferi când cineva se nevoiește pe calea strămtă a mântuirii și-l ispitește la sfârșit pentru a pierde osteneala și plata cum a ispitit pe Însuși Mântuitorul. Rugăciunea, postul, faptele bune îl ard și nu le poate suferi.

Oamenii Îi iau învățăturile drept hule, iar minunile ca fiind săvârșite cu puterea lui satana, iar unii iau chiar pietre să dea într-Însul. Fiul lui Dumnezeu nu are unde să-Și plece capul.

Apoi, în Grădina Ghetsimani, Iisus se roagă cu sudori de sânge, așa încât Cel ce ține toate cu Cuvântul Său are nevoie de un înger din cer să-L întărească. „*Iar un înger din cer s-a arătat Lui și-L întărea. Iar El, fiind în chin de moarte, mai stăruitor Se ruga. Și sudoarea Lui s-a făcut ca picături de sânge care picurau pe pământ*” (Lc. 22,43-44).

În întinericul nopții se roagă și nu ascunde crucea suferinței Sale, zicând: „*Întristat este sufletul Meu până la moarte!*” (Mt. 26,38). Iisus este întristat pentru noi. El se încarcă cu ocările și cu sarcina păcatelor noastre, iar omenirea orbită de răutate atunci ca și acum, Îl socotește lovit și blestemat de Dumnezeu. El primește de bună voie acest pahar al suferinței luând asupra Lui păcatele lumii întregi. Paharul suferinței cuprindea păcatele tuturor oamenilor din toate locurile și timpurile până la sfârșitul veacurilor. „*Acest pahar; pe care l-a băut Iisus, - zice ierod. Visarion Iugulescu - are mai întâi toată neascultarea lui Adam, apoi corupția urmașilor, orgoliul și lipsa de credință a oamenilor, fățărnicia și răutatea evreilor, superstițiile păgânilor; îngâmfarea filosofilor*”.

Paharul lui Iisus mai era plin și cu certurile și scandalurile dintre creștini, dezbinarea turmei, cu păcatul cărturarilor falși, cu mândria cunoscătorilor Scripturii, cu rătăcirea sectanților, cu răceala în credință a creștinilor, cu stingerea dragostei. Iată ce spune Sfântul Apostol Pavel despre vremurile din urmă care vor umple paharul suferinței și al mâniei lui Dumnezeu: „*Și aceasta să știi că, în zilele din urmă, vor veni vremuri grele; Că vor fi oameni iubitori de sine, iubitori de arginți, lăudăroși, trufași, hulitori... Depărtează-te și de aceștia. După cum Iannes și Iambres s-au împotrivit lui Moise, așa și aceștia stau împotriva adevărului, oameni stricați la minte și netrebniți pentru credință... Iar oamenii răi și amăgitori vor merge spre tot mai rău, rătăcind pe alții și rătăciți fiind ei înșiși. Tu însă rămâi în cele ce ai învățat și de care ești încredințat, deoarece știi de la cine le-ai învățat ...; unii se vor depărta de la credință, luând aminte la duhurile cele înșelătoare și la învățăturile demonilor, prin fățărnicia unor mincinoși, care sunt înfierăți în cugetul lor*” (2Tim. 3; 1Tim. 4,1-2; cf. 2Pt. 3,3).

Dintre toate suferințele lui Iisus, cea mai mare era aceea că știa mai dinainte că mulți oameni vor fi osândiți datorită păcatele lor. Mulți creștini botezați își vor pierde mântuirea. Iată de ce se ruga cu lacrimi și sudori de sânge. Nu greutatea crucii L-a întristat și L-a făcut să transpire cu sudori de sânge, ci necredința, răutatea, nemulțumirea și păcatele noastre.

El vedea mulțimea păcătoșilor ce vor muri neîndreptați, vedea păcatele desfrânaților, criminalilor, hoților și bețivilor, ale hulitorilor care-I

calcă sângele și Crucea în picioare, ale celor ce-și bat joc de Maica Lui. El pătimea ca să aducă sufletele oamenilor în rai și totuși de multe ori iadul pune stăpânire pe ele. De aceea vedea că unii se leapădă ca Iuda și pentru poftetele lor El să fie bătut, scuipat, hulit de la cei mari până la cei mici.

Creștinii aceștia pentru care S-a răstignit, au ajuns sa-si vândă sufletul demonilor pentru bani; Îl injură pe El și Crucea Sa, lepădându-se de toate. Un creștin nepocăit, neîndreptat, nu are nici un răspuns. Rușinea simțită de multe ori abia la sfârșitul vieții pentru faptele sale va fi nemăsurată, când va vedea darul neasemuit de a fi creștin, și ce a făcut acel om cu viața sa. Ce rușine când va vedea pe Hristos răstignit pentru lume iar el trăind în desfătări și indiferență. Dar atunci va fi prea târziu, căci după moarte nu va mai putea face nimic.

A pățimit Fiul, a pățimit și Maica Lui; s-a întristat Fiul, s-a întristat și Maica împreună; din aceste chinuri se năștea o singură durere care venea din inima Fiului în inima Maicii și din inima Maicii în inima Fiului.

I-au dat chin peste chin, oțet amestecat cu fiere și, cu acest pahar amar, a plătit și cel din urmă păcat al neamului omenesc. A împlinit toată Scriptura. Ca să fie împlinită, a zis: „*Mi-e sete*” (In. 19,28). El „bea” paharul până la fund deși era suficientă o singură picătură de sânge vărsată. Dar de acum creștinii nu vor mai putea spune că n-a suferit ca om adevărat iar ne-creștinii nu vor avea cuvânt de îndreptare dacă au știut de Hristos dar nu s-au încreștinat. Căci mulți Îi vor întoarce spatele refuzând dragostea Lui care a venit să-I ridice și mântuiască pe om, și totuși ei refuză.

Soldații romani au smuls haina de pe trupul plin de răni și vânătăi al Mântuitorului, iar sângele a început să curgă șiroaie din trupul Lui. Pilat n-a vrut să-I dea altă pedeapsă afară de biciuire. Însă iudeii nu acest lucru îl urmăreau, ci, plini de ură, au strigat: Răstignește-L! Răstignește-L!

După dezbrăcarea Domnului, L-au îmbrăcat într-o haină roșie, așezându-L pe o buturugă și începând din nou să-L batjocorească. Apoi au împletit o cunună mare de spini pe care au așezat-o pe capul Mântuitorului, apăsând cu putere, iar în mâna dreapta I-au pus o trestie. Îmbrăcat cu hlamida roșie, cu trestia în mâna dreapta, unii îl batjocoreau ca pe împăratul iudeilor, iar alții îl scuipau în față, ori apucându-I din mână trestia îl loveau peste cap.

N-au mai existat niciodată în decursul istoriei prescripții ca pe capul celui condamnat la moarte să se așeze o cunună de spini. „Și împletind o cunună de spini, I-au pus-o pe cap și în mâna Lui cea dreaptă trestie; și, îngenunchind înaintea Lui, își băteau joc de El, zicând: *Bucură-Te, regele iudeilor! Și scuipând asupra Lui, au luat trestia și-L băteau peste cap*” (Mt. 27,29-30).

Cununa cea de spini a provocat dureri chinuitoare: sufletului cât și trupului. Cel mai greu îi vine omului batjocura. Fiecare cuvânt de batjocură înseamnă pentru cel batjocorit câte un spin ascuțit. Orice rabdă omul, dar batjocura nedreaptă aruncată împotriva lui este cea mai de nesuportat și puțini au reușit să se înfrâneze de a reacționa violent la aceasta. Așa a fost Mântuitorul, când după biciuire nu s-ar mai fi gândit cineva să se mai poată iscodi ceva la adresa Lui. Prin încununarea cu spini I s-a adus batjocură la adresa Împăratului slavei. Este Hristos batjocorit ca Împăratul slavei. Când iudeii L-au acuzat înaintea lui Pilat că s-a făcut pe Sine împăratul lui Israel, acesta îl întreabă: „Tu ești regele iudeilor?”. Iisus îi răspunde: „Tu zici că Eu sunt împărat. Eu spre aceasta M-am născut și pentru aceasta am venit în lume, ca să dau mărturie pentru adevăr” (In. 18,37). Aceasta demnitate împăratească au batjocorit-o cum nu se putea mai tare iudeii, prin încununarea cu spini a Domnului. El, Creatorul și Proniatorul lumii, a devenit ocară poporului (Ps. 21,6). Ba mai mult, într-un gest de necugetată mânie oarbă, dusă până la extrem, „poporul a răspuns și a zis: *Sângele Lui asupra noastră și asupra copiilor noștri!*” (Mt. 27,25). Acest blestem a lucrat și lucrează de atunci în acest popor și el nu se va șterge decât prin încreștinarea și pocăința lui.

Pe cruce apoi, Mântuitorul lumii a strigat: „*Săvârșitu-s-a!*”. S-a împlinit acum Scriptura. Acum Hristos începe Testamentul cel Nou. Dă mai întâi iertare **evreilor**: „*Iartă-le lor, Părinte, ca nu știu ce fac!*” (Lc.23,34). Ostașilor care L-au răstignit le lasă hainele și cămașa pe care au împărțit-o între ei prin tragere la sorți.

Tâlharului care s-a pocăit îi lasă raiul, pentru că acela a zis: „*Pomenește-mă, Doamne, când vei veni în Împărăția Ta!*”. Dar mai ales pentru că a avut curajul să-i înfrunte pe toți, plin de râvnă. Și acest lucru a impresionat atât de tare pe Hristos încât i-a dat raiul, suprema răsplată.

Sutașului care a zis: „*Cu adevărat, Fiul lui Dumnezeu a fost Acesta!*” (Mt. 27,54), îi lasă cunoștința de Dumnezeu. El pe urmă s-a încreștinat, a dat mărturie din ce a văzut cu ochii lui propovăduind credința creștină până departe. Sfârșitul sutașului a fost unul de martir, fiind ucis de dușmanii Crucii și ai lui Hristos.

Lui **Petru**, ucenicul Său, care s-a căit cu lacrimi amare după lepădarea de El, îi lasă vrednicia apostoliei. Lui Ioan îi lasă în grijă pe Maica Sa: „*Iată Maica ta!*”. Maicii îi lasă protector și fiu duhovnicesc în același timp, pe acest ucenic: „*Iată fiul tău!*”.

Bisericii, mireasa Lui, îi lasă cele șapte Taine, iar fiilor ei – **creștinilor** - le lasă Crucea Sa pe care s-o poarte în toată viața lor. După care, plecându-și cu supunere capul și-a dat Duhul.

Astăzi ne-ar spune și nouă Hristos cam în acest fel: Păcătoșilor, creștinilor care v-ați lepădat, creștinilor care nu voiți să ascultați, plângeți-vă păcatul vostru, plângeți-vă împietrirea și răutatea voastră, plângeți chinurile iadului care vă așteaptă, plângeți nenorocirea copiilor voștri cărora le lăsați o grea moștenire, cu multe necazuri și suferințe. Vai vouă, creștinilor care nu ați înțeles taina mântuirii, care nu vă deosebiți în faptele voastre de lumea necredincioasă, hulitoare și nepăsătoare. Plângeți voi, care vă faceți părtași la o mulțime de păcate cu cei necredincioși. Voi, creștini cu astfel de viață păcătoasă, păstrați-vă lacrimile pentru vreo pagubă, sau pentru moartea vreunei rude, păstrați-vă lacrimile pentru suferințele și necazurile care vă așteaptă pe voi și pe copiii voștri, dar mai păstrați-vă o parte din lacrimi ca să plângeți în chinurile iadului care vă așteaptă dacă nu vă veți trezi și nu vă veți întoarce la Mine mai curând. De Mine îi este milă cerului, care își acoperă fața cu perdeaua întunericului; de Mine îi este milă soarelui care își acoperă razele sale, și pământului îi este milă de Mine și se cutremură. Nu Mă plângeți, ci plângeți-vă pe voi, plângeți-vă păcatele voastre și înțelegeți ce am făcut Eu pentru voi! (Ierod. Visarion).

Dar El ne spune mereu și mereu aceleași cuvinte de pocăință din Evanghelia veche de 2000 de ani, mereu actuală și mântuitoare, de a ne schimba viața, atât necreștinii, cât și creștinii botezați dar cu viața departe de credință. Ne cheamă pe toți ca să ne ospătam din darurile îmbelșugate de la masa Sa, o masă a dragostei veșnice cu care ne așteaptă, ca tatăl pe fiul risipitor.

Drumul Crucii

(Is.50,33; Mt.27,15-65; Mc.15,6-47; Lc.23,13-56; In.19)

Astăzi este obiceiul la Sfântul Mormânt din Ierusalim ca închinătorii să străbată în Joia Mare cu picioarele și cu gândurile Calea Durerii. Aceasta este calea pe care Domnul a mers sub cruce spre Golgota. Mergând pe **Calea Crucii**, se ajunge la biserici și locuri sfinte, precum:

- **Pretoriul sau tribunalul** unde a fost judecat Hristos;
- **Capela încoronării cu spini;**
- **Capela flagelației sau a biciuirii;**
- **Capela condamnării și punerii Crucii sau Gabatha** (care tradus înseamnă *pardosit cu pietre*), unde Pilat a rostit cuvintele „*Ecce homo!*” și „*Nevinovat sunt de sângele Acestui drept!*”.
- Mai pot fi văzute bisericuțele: **Sfânta Veronica, Simon Cirenianul, Bethesda, Sf. Ecaterina.**

După tradiția Bisericii din Ierusalim **Drumul Crucii** (de la Pretoriu la Golgota, sub 1 km) are 14 popasuri și corespunde aproape întocmai drumului parcurs de Mântuitorul acum 2000 de ani (mici devieri au apărut datorită sistematizării orașului).

În *seara zilei de Joia Mare*, biserica ortodoxă face o procesiune cu cele 12 Evanghelii pe **Drumul Crucii**, începând de la Pretoriu (unde este o mică biserică și o peșteră). Slujba Sfințelor Patimi începe la ora 16.00 și la ea participă mii de pelerini, sute de clerici și câțiva arhieri. Primele 5 Evanghelii se citesc aici, iar începând cu a 6-a Evanghelie convoiul se pune în mișcare (cu lumânări aprinse în mâini) străbătând **Drumul Crucii** și făcând cele **14 popasuri**, după tradiție:

1. Condamnarea lui Iisus la moarte în curtea casei lui Pilat
2. Punerea Crucii pe umerii Mântuitorului, în fața Pretoriului, și pornirea spre Golgota
3. Prima cădere a Mântuitorului sub povara Crucii (tradiție)

4. Întâlnirea Domnului cu Maica Sa (tradiție)
  5. Luarea Crucii de pe umerii Domnului de către Simon Cirenianul (Mt.27, 32)
  6. Întâlnirea Domnului cu Veronica, care l-a șters cu mahrma fața plină de sânge și sudoare (tradiție)
  7. A doua cădere a Mântuitorului la pământ (tradiție medievală)
  8. Întâlnirea Domnului cu femeile care plâneau și se tânguiau pentru El (Lc.23, 18-31)
  9. A treia cădere a Mântuitorului la pământ (tradiție medievală)
  10. Dezbrăcarea Domnului de hainele Sale, pe Golgota (In. 19, 30)
  11. Întinderea și răstignirea Domnului pe Cruce
  12. Moartea Domnului pe Cruce (In.19, 40)
  13. Coborârea Domnului de pe Cruce și pregătirea pentru punerea în Mormânt (In.19, 40)
  14. Punerea Domnului în Mormânt (In.19, 41-42) și Învierea.
- Procesiunea se termină la Sfântul Mormânt, unde se citește ultima Evanghelie. Apoi, în Biserica Învierii se începe Utrenia – denia cu cele 12 Evanghelii, adică se repetă Slujba Sfințelor Patimi în biserică. Slujba Sfințelor Patimi se termină la ora unu după miezul nopții.
- În *dimineața Vinerii Mari* se străbate din nou **Drumul Crucii**, cu și mai mulți pelerini, iar arhierii duc o cruce de lemn (1,5 m) în care se păstrează o parte din lemnul Sfintei Cruci și pe care o înfig în stânca Golgotei. Tot poporul sărută Sfânta Cruce, iar un mitropolit spune o predică înălțătoare.
- În *seara Vinerii Mari*, de la ora 19.00 și până la ora 3.00 noaptea, se face Slujba **Prohodului Domnului** în biserica Sfântului Mormânt, slujind însuși Patriarhul. Participă toți arhierii și clericii ortodocși și zeci de mii de pelerini. La sfârșit se pecetluiește Sf.Mormânt și se miruiesc toți pelerinii. Un delegat al fiecărei Biserici (ortodoxă, catolică, armeană și coptă), împreună cu poliția evreiască, controlează ca în Sf. Mormânt să nu rămână vreo sursă de foc, se

sting toate candelile și se sigilează ușile (fiecare delegat își pune parafa pe sigiliul Bisericii sale). Poliția rămâne de gardă până în momentul din cadrul procesiunii **Venirii Sfintei Lumini** în care patriarhul desigilează **Sfântul Mormânt** (Sâmbăta Mare, ora 12-13.00).

Cele șapte cuvinte de pe Cruce

Înainte de a se da prins în mâna iudeilor, Iisus s-a retras cu ucenicii Săi în grădina Ghetsimani, ca să se roage. „*Părintele Meu, de este cu putință, treacă de la Mine paharul acesta! Însă nu precum voiesc Eu, ci precum Tu voiești*” (Mt. 26,39). Cu durere, a biruit în Sine glasul naturii umane, rămânând credincios voinței Tatălui: „*Facă-Se voia Ta!*”.

Atunci, iudeii L-au prins pe Iisus, L-au scuipat, bătut, lovit, batjocorit și răstignit (Mt. 26,57-68). Mai apoi, în următoarea zi, în fața lui Pilat, iudeii s-au blestemat pe ei înșiși și pe urmașii lor, iar blestemul a rămas până în ziua de astăzi: „*Sângele Lui asupra noastră și asupra copiilor noștri!*” (Mt. 27,25). Evreii au deschis blestemul împreună cu participarea păgânilor, prin Pilat și soldații romani. Pilat a hotărât răstignirea Lui spalându-se pe mâini ca și cum n-ar avea nici o vină, cum fac toți lașii pământului când le e rușine să spună adevărul despre credință. Iar ostașii dezbrăcându-L de hainele Lui, I-au pus o hlamidă roșie și au împletit o cunună de spini, I-au pus-o pe cap și în mâna dreaptă o trestie. Apoi își băteau joc de El și scuipând asupra Lui Îl băteau cu trestie peste cap (Mt. 27,27-30). La strigătul gloatei de iudei, L-au biciuit și apoi L-au răstignit. Astfel, **întreaga omenire, iudei și păgâni, a participat la răstignirea Sa**. Purtându-Și crucea pe Golgota, femeile se băteau în piept și-L plâneau, dar Iisus le spune să se plângă pe ele, nu pe El, adică întreaga omenire să se plângă pe sine pentru toate păcatele

și să se întoarcă la pocăință. „*Fiice ale Ierusalimului, nu mă plângeți pe Mine, ci pe voi plângeți-vă și pe copiii voștri*” (Lc. 23,28).

Pe Cruce Iisus se afla pironit pe lemn între cer și pământ, legând cerul de pământ și pe Dumnezeu cu omul. Creștinismul apusean, atât catolicismul cât și protestantismul, a mers pe ideea satisfacției onoarei jignite a Dumnezeirii. Hristos împlinește o problemă juridică, rezolvă un caz de ordin „penal” dintre om și Dumnezeu. Firea omului rămâne aceeași – pentru catolicism – sau este refăcută din nimic după ce chipul divin s-a distrus complet – pentru protestanți. Și una și alta, nu este decât un fapt exterior ce reface o onoare jignită și un chip divin în om, deci omul nu este transfigurat și schimbat în adâncul ființei lui și mobilizat să-și aducă și el contribuția la mântuire, ci este ca un lemn pe care Hristos îl ridică. Îndumnezeirea omului pare în acest caz ceva exterior lui, neangajându-l într-o lucrare personală de conlucrare cu harul. În Biserica noastră jertfa de pe Cruce este o restaurare ontologică adică prin cele mai adânci fibre ale ființei, chipul din om fiind restaurat de Hristos, **omul participă la jertfa Lui în mod personal prin lucrarea credinței și a faptelor bune**.

În această postură de jertfă ținută, El rostește ultimele cuvinte, șapte propoziții scurte, ultimele înainte de a părăsi pământul. Ele fac parte din însăși lucrarea de mântuire a Domnului în lume. Există o legătură dintre **Cina cea de Taină și Cruce**: jertfa adusă de bună voie la Cină s-a împlinit pe Cruce. Tot ce a săvârșit la Cină, El a pecetluit și împlinit pe Cruce. Prin fiecare cuvânt Hristos ne-a deschis drum spre Sfânta Treime.

Cei patru Evangheliști arată că în timpul cât a stat pe Cruce, a grăit șapte cuvinte scurte de un înțeles foarte adânc. Ele sunt un testament minunat pentru toți creștinii, mai ales pentru cei ce se zbat în necazuri și suferințe